Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

26 150 Algemene Vergadering der Verenigde Naties

Nr. 248

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 augustus 2026

Met deze brief informeert het kabinet uw Kamer over de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden voor de 81e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN). Het zittingsjaar loopt van september 2026 tot september 2027. De inleidende ministeriële week (de «*High Level Week*») vindt plaats van 21 tot en met 27 september 2026 in New York. Het verslag over de 80e zitting van de AVVN (september 2025–heden) is als bijlage toegevoegd.

De delegatie van het Koninkrijk voor de *High Level Week* zal bestaan uit verschillende bewindspersonen van de vier landen van het Koninkrijk: Aruba, Curaçao, Nederland en Sint Maarten. Daarnaast is Hare Majesteit Koningin Máxima voornemens om in haar rol als de VN *Secretary-General's Special Advocate for Financial Health* (UNSGSA) deel te nemen. Zoals gebruikelijk zal het Koninkrijk gedurende de week evenementen organiseren op belangrijke thema's, zoals gerechtigheid voor Oekraïne, MH17, maritieme veiligheid en democratisering. De bilaterale gesprekken zullen in het teken staan van de actualiteit, veranderende geopolitieke constellatie en gericht zijn op het verdiepen van betrekkingen met partners die een groeiende rol spelen in de mondiale besluitvorming, in lijn met de strategische agenda van dit kabinet.[1]

Het aankomende zittingsjaar valt samen met een bijzonder moment voor de VN. Eind 2026 loopt na tien jaar de termijn van secretaris-generaal António Guterres af, waarmee het proces om zijn opvolger te benoemen is begonnen. De keuze voor de nieuwe secretaris-generaal en de prioriteiten van nieuw leiderschap zullen de agenda en dynamiek de komende jaren wezenlijk beïnvloeden. Het Koninkrijk draagt zijn visie op de gewenste competenties actief uit: bewezen leiderschap in complexe politieke vraagstukken, bestuurlijke ervaring op hoog niveau, en voorkeur voor een eerste vrouwelijke secretaris-generaal. Daarnaast zet het

[1] Kamerstuk 36 800 V, nr. 103

kst-26150-248
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Koninkrijk in op de legitimiteit en geloofwaardigheid van het selectieproces, waarbij alle VN-lidstaten betrokken zijn.

Mondiaal denken, mondiaal handelen

De op regels gebaseerde internationale rechtsorde staat onder druk in de meest concrete zin: het recht op territoriale integriteit, soevereiniteit en vrije doorvaart wordt openlijk betwist. Slechts 29 procent van de wereldbevolking leeft nog in een democratie, tegen 52 procent tien jaar geleden. Toenemend geweld tegen journalisten en humanitaire hulpverleners in conflictgebieden – van oudsher beschermd onder internationaal recht – zijn symptomen van internationale normvervaging. De illegale Russische agressie tegen Oekraïne en conflicten in onder andere de Democratische Republiek Congo, Myanmar en Soedan duren voort, de situatie in het Midden-Oosten blijft volatiel, de effecten van de Hormuzcrisis zullen nog lang gevoeld worden en de concurrentie tussen grootmachten tekent zich ook in multilaterale fora steeds scherper af.

Dat maakt het belang van internationale samenwerking en sterke partnerschappen groter dan ooit. Slechts 18 procent van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (*Sustainable Development Goals*; SDG's) ligt op koers voor 2030. Uitdagingen als cyberdreigingen, normstelling voor kunstmatige intelligentie, geopolitieke instabiliteit, klimaatverandering, voedselonzekerheid en pandemische risico's kunnen door landen niet alleen het hoofd geboden worden – hoe groot zij ook zijn. Als het enige mondiale platform waar 193 landen met een gelijkwaardige stem aan tafel zitten, blijft de VN een centrale rol spelen om te spreken over uitdagingen én oplossingen.

Tegelijkertijd staat het belang van multilaterale samenwerking op gespannen voet met afnemende bereidheid van landen om binnen het bestaande multilaterale systeem te opereren. Steeds vaker wordt samenwerking buiten de VN om gezocht, in de vorm van parallelle en minilaterale structuren. De oprichting van de *Board of Peace*[2] en de *International Organization for Mediation*[3] illustreert die tendens. Bovendien voelen veel landen uit het mondiale Zuiden zich ondervertegenwoordigd in het huidige multilaterale systeem. Gecombineerd met de teruglopende financiële bijdragen uit het mondiale Noorden worden alternatieve samenwerkingsverbanden zoals de BRICS+ met groeiende interesse ontvangen door (een gedeelte van) deze groep.

Deze politieke uitdagingen waarmee de VN wordt geconfronteerd worden versterkt door de ernstige financiële crisis als gevolg van achterstallige contributies door lidstaten. De totale betalingsachterstanden zijn opgelopen tot ca. 6,4 miljard dollar. Dit betekent dat de VN een aanzienlijk deel van de begroting niet kan uitvoeren, en nagenoeg geen reserves meer heeft. Het Koninkrijk blijft alle lidstaten oproepen hun verplichte bijdragen tijdig en volledig te voldoen.

De financiële crisis treft ook andere delen van het VN-systeem. Terwijl de wereldwijde investeringen in defensie – deels noodgedwongen – stijgen, is de financiering voor ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp in meerdere grote donorlanden teruggelopen. Dit heeft verdere gevolgen voor de slagkracht van humanitaire- en ontwikkelingsorganisaties van de VN en ondermijnt het vermogen van de internationale gemeenschap om de meest kwetsbaren te bereiken.

---

[2] Beantwoording vragen over de Gazaraad van Trump, 2026Z00905
[3] https://www.iomed.int/about-us/

Ondanks deze uitdagingen blijkt in de praktijk dat de VN op veel onderwerpen nog steeds een grote toegevoegde waarde heeft. Op mondiale vraagstukken blijven landen de VN benutten om samen tot oplossingen te komen. Zo kreeg met het in 2026 in werking getreden verdrag inzake het behoud en duurzaam gebruik van marine biodiversiteit in gebieden buiten nationale jurisdictie (BBNJ) de volle zee voor het eerst een internationaal beschermingskader – een mijlpaal voor zowel de oceaan als het multilateralisme. In tal van humanitaire crises, van Soedan tot Gaza, verricht de VN levensreddend werk dat geen enkele andere organisatie op die schaal kan verrichten. Ook blijft de VN belangrijk normstellend werk verrichten, bijvoorbeeld rond rechten voor vrouwen en meisjes, migratie of het tegengaan van cybercriminaliteit. Veelal technisch werk op het gebied van mondiale standaarden – van intellectueel eigendom tot het voorkomen van nieuwe pandemieën – blijft relevant en onmisbaar; en daarmee ook in het directe belang van onze open economie.

Inzet Koninkrijk der Nederlanden: beschermen, versterken en hervormen

De VN blijft daarmee voor het Koninkrijk een cruciaal forum om onze belangen en waarden te behartigen en uit te dragen. Het beschermen van die belangen – onze veiligheid, onze welvaart en onze vrije manier van leven – vraagt om een samenhangende inzet van het volledige buitenlandinstrumentarium. Deze inzet, verankerd in de met uw Kamer gedeelde Beleidsbrief Buitenlandse Zaken 2026[4], stelt de bescherming van de internationale orde als een centraal onderdeel. Opkomen voor de internationale rechtsorde is immers allesbehalve een abstractie: het raakt aan fundamentele principes als territoriale integriteit en soevereiniteit, en aan concrete belangen die onze democratie en welvaart direct raken, zoals het recht op vrije doorvaart of het tegengaan van oneerlijke concurrentie door wereldwijde arbeidsrechten te verankeren.

Het Koninkrijk voert daarbij een buitenlandbeleid dat optimistisch én realistisch is: we nemen verantwoordelijkheid voor onze eigen veiligheid, dragen bij aan veiligheid wereldwijd, bouwen risicovolle afhankelijkheden af, zetten ons in voor het sluiten van nieuwe handels- en investeringsverdragen, en beschermen vrijheden als fundament onder onze veiligheid en welvaart. We komen zo op voor onze belangen wereldwijd. Dat doen we vanuit onze waarden. Een snel veranderende wereld vraagt daarbij om scherpe keuzes en de moed om die te maken. Die keuzes maken we niet alleen: dat doen we samen met partners. Onze inzet in multilateraal kader en geven we vorm langs drie sporen: het *beschermen* van de grondbeginselen van de internationale rechtsorde, het *versterken* van onze stem en die van gelijkgezinde partners, en het *hervormen* van de elementen uit het systeem die niet langer van deze tijd zijn.[5]

Beschermen: internationale rechtsorde, mensenrechten en democratie

Het bevorderen van de internationale rechtsorde is niet alleen een grondwettelijke opdracht van het Koninkrijk. Het is een strategisch belang, dat bijdraagt aan onze veiligheid en welvaart. Het Koninkrijk draagt ook het komende vergaderjaar van de VN bij aan de ontwikkeling van regels die deze rechtsorde belichamen en aan de naleving ervan.

Veiligheid en duurzame vrede vragen om inclusieve, democratische en rechtsstatelijke instituties waarop burgers kunnen vertrouwen. VN-instrumenten voor vredesopbouw en versterking van de democra-

[4] Kamerstuk 36 800 V, nr. 103
[5] Kamerstuk 36 200 V, nr. 72

tische rechtsorde moeten systematisch en geïntegreerd worden ingezet. Conflictpreventie en vredesopbouw dienen hand in hand te gaan met concrete hervormingen in justitie- en veiligheidssectoren en verbeteringen van openbaar bestuur. Het Koninkrijk geeft hier uitvoering aan als lid van de VN Commissie voor Vredesopbouw (*Peacebuilding Commission*). Daarnaast werkt het Koninkrijk aan de ambitie om geweld tegen hulpverleners in conflictsituaties te verminderen door middel van onderzoeks- en verantwoordingsmechanismen om dergelijk geweld te onderzoeken en te vervolgen te versterken.

Onderdeel van die inzet is eveneens een consequente strijd tegen straffeloosheid, waaronder in Oekraïne, Gaza en Soedan. Nederland blijft het Internationaal Strafhof (ICC) zowel politiek als financieel steunen, evenals de oprichting van een tribunaal voor de Russische agressie tegen Oekraïne. Waarheidsvinding, gerechtigheid en rekenschap voor het neerhalen van vlucht MH17 blijft voor het Koninkrijk nadrukkelijk van belang. Als gastland voor internationale hoven en tribunalen is het Koninkrijk daarin uniek gepositioneerd om een verschil te maken.

In het Midden-Oosten blijft het Koninkrijk helder over wat nodig is: een tweestatenoplossing als enige duurzame grondslag voor vrede – een onafhankelijke, democratische en levensvatbare Palestijnse staat naast een veilig Israël. Er moet een einde komen aan (de uitbreiding van) illegale nederzettingen, het Israëlisch geweld tegen burgers in Gaza en het belemmeren van humanitaire hulp. Het kabinet veroordeelt tevens het kolonistengeweld tegen Palestijnse burgers en de uitbreiding van nederzettingen op de bezette Westelijke Jordaanoever. Het Koninkrijk blijft benadrukken dat Hamas moet ontwapenen en op geen enkele manier een rol mag spelen in het toekomstige bestuur van de bezette Palestijnse Gebieden. Deze terroristische organisatie blijft, samen met Hezbollah, een bedreiging voor de veiligheid van Israël en de regionale stabiliteit. Het Koninkrijk blijft oproepen tot naleving van het staakt-het-vuren in Libanon, inclusief de ontwapening van Hezbollah, spreekt zijn steun uit voor de Libanese autoriteiten en de *Lebanese Armed Forces* (LAF) en onderstreept het belang van humanitaire organisaties en het belang dat zij veilig hun werk kunnen doen.

Met betrekking tot Iran acht het Koninkrijk de diplomatieke route de enige wijze om tot een duurzame, diplomatieke oplossing van de veiligheidssituatie in het Midden-Oosten en de Straat van Hormuz te komen. Het Koninkrijk houdt vast aan zijn standpunt dat Iran geen nucleair wapen mag verkrijgen. Het Koninkrijk acht het dan ook noodzakelijk dat het Internationaal Atoomagentschap (IAEA) zijn inspecties in Iran kan hervatten. Het Koninkrijk acht IAEA-inspecties cruciaal om te verifiëren dat het nucleaire programma van Iran uitsluitend vreedzaam van aard is en dat Iran voldoet aan zijn juridisch bindende waarborgverplichtingen uit hoofde van het Non-Proliferatieverdrag.

In de eigen regio werkt het Koninkrijk, samen met partners, onverminderd aan een stabielere situatie in Venezuela, het grootste buurland van ons Koninkrijk. Concrete stappen richting herstel van de rechtsstaat, democratie, fundamentele vrijheden en bescherming van mensenrechten zijn noodzakelijk, en vormen de sleutel tot duurzame sociaaleconomische verbetering.

Op het terrein van mensenrechten zijn de vijf prioriteiten uit de mensenrechtennota leidend[6]. In de Mensenrechtenraad en verdragsorganen is een groeiende beweging die bestaande mensenrechtennormen wil relativeren, herinterpreteren of ondermijnen. Het Koninkrijk biedt daar in alle relevante VN-gremia actief weerstand aan: door verworven taal in resoluties en verdragen te bewaken, door brede coalities te smeden – ook buiten de traditioneel gelijkgezinde kring – en zich publiekelijk uit te spreken tegen dergelijke praktijken. Die druk is ook financieel: de mensenrechtenpijler wordt door bezuinigingen relatief hard geraakt. Tijdens de *High Level Week* zal het kabinet, samen met een brede coalitie van landen en de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten, aandacht vragen voor het mensenrechtenwerk van de VN en de adequate financiering daarvan. Hierbij zal het kabinet tevens steun uitspreken voor de door de Hoge Commissaris opgerichte *Global Alliance for Human Rights*.

Voor de rechten van vrouwen en meisjes zet het Koninkrijk zich in op bewaking van de volledige erkenning van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) in multilaterale teksten. Voor lhbtiq+ personen neemt het Koninkrijk een prominente rol in de internationale VN-kerngroep van zowel westerse als niet-westerse landen die hiervoor opkomt. Vrijheid van religie en levensovertuiging bevordert het Koninkrijk via gerichte aanbevelingen in de *Universal Periodic Review* en stevige verwijzingen in landenresoluties, met bijzondere aandacht voor religieuze en levensbeschouwelijke minderheden, waaronder christenen. Daarnaast steunt het Koninkrijk het VN-kantoor van de Speciaal Rapporteur voor Vrijheid van Religie en Levensovertuiging. De vrijheid van meningsuiting omvat ook de bescherming van journalisten en toegang tot betrouwbare informatie. Vrije, onafhankelijke media zijn onmisbaar als tegenwicht tegen desinformatie. Mensenrechtenverdedigers, van wie de positie in een toenemend aantal landen verslechtert, rekenen op het Koninkrijk om zich multilateraal uit te spreken over represailles als gevolg van hun interactie met de VN.

Daarnaast blijft het Koninkrijk zich inzetten voor een open en veilige digitale omgeving via implementatie van afspraken over verantwoord statelijk gedrag in het cyberdomein via het *Global Mechanism on the Developments of ICTs in the context of international security*. Eveneens wordt tijdens het 81e zittingsjaar de *Global Dialogue on Artificial Intelligence (AI) Governance* afgerond. Deze dialoog richt zich op de impact en kansen van AI, het overbruggen van de mondiale AI-kloof, veilige, zekere en betrouwbare AI, en het beschermen en bevorderen van mensenrechten bij de inzet van AI. In lijn met de internationale strategie voor veilige en verantwoorde AI-transitie maakt het Koninkrijk zich sterk voor het bevorderen van interoperabiliteit en compatibiliteit tussen verschillende vormen van AI-*governance*, en voor het respecteren, beschermen en bevorderen van mensenrechten bij de inzet van AI, in overeenstemming met het internationale recht.

Versterken: EU-invloed en brede coalities in de VN

Een prioriteit voor de 81e zitting is de versterking van de rol van de EU en EU-lidstaten als geopolitieke speler binnen de VN. Als grootste collectieve donor beschikt de EU over substantieel financieel gewicht, maar de strategische vertaling daarvan naar politieke invloed moet beter. Het

[6] Beleidsnota Mensenrechten – Democratie – Internationale Rechtsorde, bijlage bij Kamerstuk 32 735, nr. 370. De vijf prioriteiten zijn: gelijke rechten voor vrouwen en meisjes, gelijke rechten voor lhbtiq+ personen, vrijheid van religie en levensovertuiging, vrijheid van meningsuiting online en offline, en bescherming van mensenrechtenverdedigers

Koninkrijk zet zich in voor een meer samenhangende EU-positionering in multilaterale fora – waarbij financiering, normatieve agenda's en diplomatieke inzet sterker worden verbonden – en blijft inzetten op vroegtijdige afstemming tussen lidstaten, het benutten van informele formaties en het versterken van gezamenlijke EU-initiatieven.

De *High Level Week* biedt daarvoor een strategisch moment: De onderhandelingen over het EU Meerjarig Financieel Kader (MFK) voor 2028–2034 en de inrichting van het nieuwe *Global Europe*-instrument bepalen of de EU voldoende en voorspelbare middelen beschikbaar stelt voor *global public goods*, democratische instituties en mensenrechten. Het Koninkrijk zet de *High Level Week* in om EU-prioriteiten zichtbaar te maken en om de mondiale pijler van het Global Europe-instrument robuust te verankeren. Daarnaast neemt het Koninkrijk het initiatief om binnen de EU tot een beter gecoördineerde inzet op het VN-ontwikkelingssysteem te komen.

Het Koninkrijk zoekt, in lijn met de motie-Bontenbal[7], daarnaast gericht de samenwerking met partners buiten de traditioneel gelijkgezinde westerse kring: de landen en regio's die de Beleidsbrief Buitenlandse Zaken en de Afrikastrategie als prioritair aanmerkt, en die vaak een scharnierrol tussen blokken vervullen en/of kunnen helpen met het opbouwen van meerderheden in de VN. Op thema's van wederzijds belang, zoals maritieme veiligheid en de situatie in Oekraïne, zoekt het Koninkrijk hen in VN-verband actief op en bouwt het voort op de samenwerking die tijdens de vorige zitting tot stand kwam.

De trans-Atlantische band met de Verenigde Staten blijft belangrijk. Het is in het belang van het Koninkrijk de Verenigde Staten bij het multilaterale stelsel betrokken te houden en, waar standpunten samenvallen, de samenwerking te blijven opzoeken, zoals bij inspanningen om de VN effectiever en efficiënter te maken.

Aruba, Curaçao en Sint-Maarten (de Caribische landen van het Koninkrijk) vormen een onderscheidende stem; namens kleine eilandstaten (*Small Island Developing States*, SIDS) en als brug naar andere SIDS, het Caribisch gebied en Latijns-Amerika versterken zij de positie van het Koninkrijk in de VN. Daarbij brengen zij als Caribische landen en SIDS waardevolle perspectieven in op vraagstukken als klimaatweerbaarheid, duurzame ontwikkeling, migratie, economische weerbaarheid en regionale samenwerking. Ook tijdens de 81e zitting benut het Koninkrijk de kansen die zich op deze thema's voordoen.

Gezondheid blijft een terrein waarop de VN onmisbaar werk verricht. Dat blijkt nu opnieuw bij de door de WHO gecoördineerde bestrijding van ebola in de Democratische Republiek Congo en Oeganda. COVID-19 toonde eerder de wereldwijde gevolgen van ontoereikende paraatheid. Het Koninkrijk trekt samen met gelijkgezinde landen op voor een robuuste mondiale gezondheidsarchitectuur, onder meer tijdens de tweede VN *High Level Meeting onPandemic Prevention, Preparedness and Response*, waar in september 2026 een politieke verklaring ter akkoord voorligt. Zulke afspraken raken niet alleen de mondiale solidariteit, maar direct onze eigen volksgezondheid, welvaart en veiligheid.

De Caribische landen van het Koninkrijk benadrukken tijdens de 81e zitting van de AVVN hun prioriteiten op het gebied van duurzame ontwikkeling, klimaatbestendigheid en toegang tot financiering, in het bijzonder gezien hun kwetsbaarheid als SIDS. Zeespiegelstijging vormt daarbij een

[7] Kamerstuk 23 432, nr. 650

existentiële dreiging die het Koninkrijk van nabij raakt: zowel de eilanden in het Caribisch deel als het laaggelegen Europees Nederland delen deze zorg. Het Koninkrijk draagt zijn inzet actief uit tijdens *de High Level Meeting to Address the Existential Threats Posed by Sea-level Rise* en de bijeenkomst ter gelegenheid van de veertigste verjaardag van de *Declaration on the Right to Development*, waarbij structurele kwetsbaarheden en eerlijke toegang tot financiering centraal staan. Tijdens de bijeenkomst over zeespiegelstijging beoogt de VN een onderhandelde verklaring aan te nemen; het Koninkrijk zet zich in voor een ambitieuze uitkomst en trekt daarbij nauw op met SIDS en gelijkgezinde partners. Deze inzet bouwt voort op de, tijdens de vierde VN-conferentie over kleine eilandstaten in ontwikkeling (SIDS4) aangenomen, Antigua and Barbuda Agenda for SIDS (ABAS) en *de Sevilla Commitment* van de vierde VN-conferentie over ontwikkelingsfinanciering (FfD4).

En omdat de VN haar gezag en legitimiteit ontleent aan meer dan lidstaten alleen, maakt het Koninkrijk zich sterk voor de betere toegang van maatschappelijke organisaties, jongeren, vakbonden en het bedrijfsleven tot VN-processen. Zij zijn geen toeschouwers maar onmisbare partners: in de uitvoering op de grond, in de waarheidsvinding en in het bewaken van het draagvlak voor multilaterale samenwerking.

Hervormen: een effectievere en representatievere VN

De hervormingen binnen de VN vormen het hoofdthema van deze 81e zitting – een agenda die het Koninkrijk niet alleen bepleit, maar ook met concrete investeringen ondersteunt. Terwijl wereldwijd de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking krimpen, kiest het Koninkrijk een andere koers. Dit kabinet investeert weer in ontwikkelingssamenwerking. Hiermee worden ook VN-organisaties versterkt in tijden waarin dat nodig is. Een bewuste investering in een stelsel dat levensreddende hulp, technische assistentie en normatieve kaders biedt, juist nu het erop aankomt. Kwaliteit staat daarbij voorop: flexibele kernbijdragen en bijdragen aan *pooled funds* geven VN-organisaties de voorspelbaarheid die zij nodig hebben en gaan versnippering tegen.

Het besef van de meerwaarde van de VN gaat hand in hand met de overtuiging dat de organisatie zichzelf moet vernieuwen. Met het *Pact for the Future* (2024) en het VN80-initiatief van de secretaris-generaal heeft de hervormingsagenda een nieuwe impuls gekregen. De resultaten zijn in historisch perspectief significant: na harde bezuinigingen in veel lidstaten is ook de reguliere VN-begroting voor 2026 circa 8 procent lager dan die voor 2025 en is het personeelsbestand met circa 10 procent gekrompen. De moeilijkste stappen – het terugdringen van overlap tussen VN-organisaties en het kritisch tegen het licht houden van de duizenden opdrachten die lidstaten de organisatie in de loop der jaren hebben gegeven – moeten grotendeels nog worden gezet. Het Koninkrijk ziet het VN80-initiatief dan ook als het startsein voor een meerjarige transformatie die aanhoudende politieke wil en sterk, onafhankelijk leiderschap vraagt. Tijdens de *High Level Week* zal het Koninkrijk, onder meer via de *Geneva Group*[8],aandringen op efficiëntie, transparantie en degelijk financieel beheer, en gezamenlijk optrekken om de nieuwe secretaris-generaal aan de hervormingsprioriteiten van de lidstaten te committeren. Tevens is het Koninkrijk toegetreden tot de Alliantie voor de Supporters van het VN

[8] De Geneva Group is een informeel samenwerkingsverband van de zeventien grootste contribuanten (minus China) aan het reguliere VN-budget dat goed bestuur en beheer binnen het VN-stelsel wil verbeteren. Het lidmaatschap van de Russische Federatie is in maart 2022, na de inval in Oekraïne, opgeschort.

Ontwikkelingssysteem die zich sterk maakt voor de toekomst van ontwikkelingssamenwerking en VN-hervormingen.

Binnen deze hervormingsagenda zet het Koninkrijk in op een aantal concrete prioriteiten. Eén daarvan is effectievere en doelmatigere vredesoperaties met realistische mandaten en heldere exit strategieën – een ambitie die het Koninkrijk kracht bijzet door te verkennen of het samen met Indonesië de ministeriële bijeenkomst over vredesoperaties in Jakarta kan organiseren. Daarbij blijft het Koninkrijk ook in de praktijk bijdragen aan VN vredesoperaties. Nederland levert militair personeel aan de *United Nations Truce Supervision Organization* (UNTSO), met maximaal twaalf militaire waarnemers en periodiek enkele hogere staffunctionarissen, en aan de *United Nations Interim Force in Lebanon* (UNIFIL), waar één militair als gender adviseur is geplaatst. Conform het besluit van de Veiligheidsraad loopt het mandaat van UNIFIL op 31 december 2026 af. Nederland zet zich in voor een verantwoorde *redeployment* van de missie en, indien aan de orde, een passende opvolgvorm van de VN-inzet in Libanon.

Daarnaast zet het Koninkrijk in op een betere internationale aanpak van drugs en grensoverschrijdende criminaliteit, een meer gestroomlijnde en efficiënte internationale wapenbeheersingsarchitectuur, het beschermen en versterken van de mensenrechtenpijler, en een effectiever, efficiënter en minder versnipperd VN-ontwikkelingssysteem op landenniveau. Zo steunt het Koninkrijk voorstellen om VN-organisaties op landenniveau meer als één coherent team te laten werken, onder leiding van een sterke VN-landencoördinator (de zgn. *Resident Coordinator*). Wat betreft het terugdringen van overlap tussen VN-organisaties werkt het Koninkrijk aan een duurzame transitie van UNAIDS, met behoud van een effectieve mondiale hiv-aanpak en volwaardige betrokkenheid van gemeenschappen en maatschappelijk middenveld. Ten aanzien van de voorgestelde fusie van het VN Bevolkingsfonds (UNFPA) en UN Women kiest het Koninkrijk voor – nog nader uit te werken – alternatieven die synergie en efficiëntie versterken zonder de bestaande mandaten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, vrouwenrechten en gendergelijkheid in gevaar te brengen. De voorgestelde fusie van het VN-Ontwikkelingsprogramma (UNDP) en het VN-Bureau voor Projectdiensten (UNOPS) verwelkomt het Koninkrijk daarentegen in beginsel: samengevoegd kunnen beide organisaties een krachtiger motor voor duurzame ontwikkeling op landenniveau vormen mits de nadere uitwerkingsvoorstellen de meerwaarde en operationele kracht van beide organisaties borgen.

Een representatievere VN vraagt ook om hervorming van de Veiligheidsraad, zodat de samenstelling de verhoudingen van de 21e eeuw weerspiegelt. Het Koninkrijk vervult hierin een actieve rol als medevoorzitter van de intergouvernementele onderhandelingen (IGN). Ook blijft het Koninkrijk – in Benelux-verband – pleiten voor concrete voortgang op dit vastgelopen dossier. Daarbij zetten wij in op een beperkte uitbreiding van het totaal aantal zetels naar rond de twintig, met een betere geografische verdeling, waarbij we permanente vertegenwoordiging van Afrika in een hervormende Veiligheidsraad steunen en inzetten op het toevoegen van zowel permanente zetels zonder vetorecht als niet-permanente zetels.

Op het gebied van migratie pakt het Koninkrijk samen met Europese partners de uitdaging aan om het internationale vluchtelingenrecht te moderniseren en een effectief, humaan en toekomstbestendig asiel- en migratiesysteem te bouwen. In navolging van het Internationaal Migratie Reviewforum (IMRF) in mei 2026 wil het Koninkrijk die discussie verder voeren. Het 75-jarig bestaan van het VN-Vluchtelingenverdrag biedt dit

jaar daarvoor een concrete aanleiding om internationaal te spreken over verbeterde implementatie. Tegelijkertijd blijft het Koninkrijk onverminderde steun bieden aan opvanglanden in de regio, zodat vluchtelingen en gastgemeenschappen een duurzaam perspectief krijgen.

Duurzame ontwikkeling vraagt ten slotte om meer dan publieke middelen alleen. Voor de bredere financiering ervan blijft het van belang om in te zetten op het mobiliseren van privaat kapitaal, sterkere nationale belastingstelsels in ontwikkelingslanden en een grotere leencapaciteit van de internationale financiële instellingen.

Tot slot

De internationale gemeenschap staat voor fundamentele keuzes over de toekomst van het multilaterale stelsel. De aanstaande wisseling van secretaris-generaal maakt de 81e zitting tot een bijzonder moment: het is een kans om de hervormingsagenda nieuw leven in te blazen en de VN beter toe te rusten voor de uitdagingen van de 21e eeuw.

Het Koninkrijk zal die kans benutten door actief bij te dragen aan het beschermen van de internationale rechtsorde, het versterken van brede coalities en het hervormen van de VN. Het Koninkrijk doet dat vanuit een geïntegreerd buitenlandbeleid waarbij diplomatie, handel, ontwikkelingssamenwerking en defensie elkaar versterken en we ons goed positioneren om een verschil te maken in deze cruciale periode voor het multilaterale stelsel.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

De Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.W. Sjoerdsma